

องค์การบริหารส่วนตำบล

ป่าก่อดำ

PAKORDUM Subdistrict Administrative Organization

สมุนไพรและปราชญ์สมุนไพรท้องถิ่น
ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ
อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อดำ
๑๗๗ หมู่ ๑ ต.ป่าก่อดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย

คำนำ

เอกสาร “สมุนไพรและปราชญ์สมุนไพรท้องถิ่น ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสมุนไพรที่มีในท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการสำรวจโดยคนในชุมชนเองร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอกสารฉบับนี้ เป็นการสรุปข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพรของแต่ละหมู่บ้าน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ มีภาพประกอบเพื่อประโยชน์ในการนำสมุนไพรไปใช้หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพร รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการติดต่อประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้านแต่ละคนด้วย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลปากอคำ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สรุปข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
จำนวน ๗ หมู่บ้าน
ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ

พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและภูเขาบางส่วน มีพื้นที่ตอนกลางตำบลเป็นที่ราบ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยและใช้ทำการเกษตร มีน้ำแม่ลาวและแม่น้ำอื่นหลายสายไหลผ่านตลอดทั้งตำบลมีพื้นที่ป่าไม้และภูเขาด้านทิศตะวันออกของตำบล และมีถนนตัดผ่านทุกหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบมีทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
๑	บ้านโป่งมอญ
๒	บ้านหนองบัว
๓	บ้านต้นม่วง
๔	บ้านท่าซี้เหล็ก
๕	บ้านแม่ผิง
๖	บ้านสันหนองล้อม
๑๑	บ้านสันหนองบัว

เอกสารฉบับนี้ นำเสนอข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ ซึ่งเกิดจากการสำรวจโดยคนในชุมชนเองร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลปากอ่ดำ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการประสานงานหรือติดต่อกับปราชญ์ชาวบ้านแต่ละคน

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งมอญ

นายต้น ธรรมเสนา

ที่อยู่ ๔๖ หมู่ ๑ บ้านโป่งมอญ ต.ปากอ่ดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ เกษตรกร

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ไม้แดง	ใช้ต้มดื่ม-กิน บำบัดโรคไต หอบหืด ขับปัสสาวะ	
หญ้าหนวดแมว	ต้น ใบ ราก ต้มดื่ม-กิน แก้โรคความดันโลหิต สูง เบาหวาน	
ทองพันชั่ง	ต้น ใบ ราก ต้มดื่ม-กิน แก้โรควิงเวียนศีรษะ	
ลูกยอ (ลูกตาเสือ)	นำไปหมักกับน้ำตาล แก้โรคแก้	

นายบุญเลิศ ไพบูลย์

ที่อยู่ ๗๖ หมู่ ๑ บ้านโป่งมอญ ต.ปากอ่ดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ ทำนา

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
มะตูม	ขับปัสสาวะ	
ฟ้าทลายโจร	บรรเทาอาการหวัด เจ็บคอ	
เหงือกปลาหมอ	ใช้รักษาโรคมะเร็งได้	
รางจืด	ต้มกับน้ำพร้อมรากเตย ล้างสารพิษ ลดน้ำตาลในเลือด	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
หมู่ที่ ๒ บ้านหนองบัว

นายศรีวงศ์ ปะทะยะ

ที่อยู่ ๑๗๐ หมู่ ๒ บ้านหนองบัวต.ปากอ่ดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ เกษตรกร

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ต้นมะहुฮ้าง	แก้ริดสีดวง	
ต้นป่ากายหยม (มะกายหยม)	แก้ริดสีดวง	
ผักขี้มด	ริดสีดวง	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร หมู่ที่ ๓ บ้านต้นม่วง

นางบัวเงิน พิมสาร

ที่อยู่ ๕๗ หมู่ ๓ บ้านต้นม่วง ต.ปากอ่ดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ เกษตรกร

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ปูเลย (ไพล)	ใช้ประคบ บรรเทาอาการปวด ลดการอักเสบ แก้ช้ำตยอก	
ข่า	ใช้ประคบ บรรเทาอาการปวด ลดการอักเสบ แก้ช้ำตยอก	
ขิง	ใช้ประคบ บรรเทาอาการปวด ลดการอักเสบ แก้ช้ำตยอก	
ตะไคร้หอม	ใช้ประคบ บรรเทาอาการปวด ลดการอักเสบ แก้ช้ำตยอก	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
หมู่ที่ ๔ บ้านท่าชีเหล็ก

นายไสว เครือวงศ์

ที่อยู่ ๑๘ หมู่ ๔ บ้านท่าชีเหล็ก ต.ปากอ้อม อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ ทำนา

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ขิง	แก้อาเจียน	
ใบบัวบก	แก้ไข้ใน	
กระชาย	แก้โรคในปาก ขับปัสสาวะ	
มะกรูด	แก้ลม หน้ามืด	
ว่านหางจระเข้	รักษาแผลสด	
ขี้เหล็ก	แก้ไข้ ทำให้อ่อนหลับ	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
หมู่ที่ ๕ บ้านแม่แฝง

นายสุทัศน์ บัวเงิน

ที่อยู่ ๑๒๗ หมู่ ๕ บ้านแม่แฝง ต.ปากอ้อม อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ เกษตรกร

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ขิงเมือง	แก้ไอ	
ยอดกล้วยหมั่น	แก้ไอ	
ยอดข่า	แก้ไอ	
ยอดทับทิม	แก้ไอ	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
หมู่ที่ ๖ บ้านสันหนองล้อม

นายสมฤทธิ พิมสาร

ที่อยู่ ๓ หมู่ ๖ บ้านสันหนองล้อม ต.ป่าก่อดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ ทำนา

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
หญ้าโคยงู (หญ้าพันงู)	รักษาเบาหวาน	
ฟ้าทะลายโจร	แก้ไอ ขับเสมหะ	

ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร
หมู่ที่ ๑๑ บ้านสันหนองบัว

นางวรรณเพ็ญ ดอนชัย

ที่อยู่ ๑๔ หมู่ ๑๑ บ้านสันหนองบัว ต.ป่าก่อดำ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย
อาชีพ เกษตรกร

ความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร	สรรพคุณ	ภาพ
ขมิ้นชัน	รักษาโรคระเพราอาหาร	